

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

28-ste jaargang nummer 3

november 2018

De Bijbel één geheel (2)

door Jb. Klein Haneveld, 1979

I. HET BEGIN VAN DE GESCHIEDENIS

1. Gods plan van eeuwigheid tot eeuwigheid

In een vorige brochure hebben wij ons beziggehouden met het plan, dat God had met de aarde en de mens, zoals het ons in Genesis 1 wordt onthuld. De Bijbel openbaart ons echter niet alleen het plan van God, maar laat ons ook zien, hoe het met de uitwerking en de ontwikkeling van dit plan is gegaan. Het is duidelijk, dat de geschiedenis van dit plan voortduurt tot aan het tijdstip, waarin het is voltooid en God Zijn doel heeft bereikt. En het is juist dit feit, dat ons zulk een heerlijk overzicht geeft van de Bijbel als een geheel.

In Genesis 1 gaan wij uit het eeuwige over in de tijd; van het onzienlijke komen we tot het zienlijke, van de Schepper tot de schepping. Stellen we daar tegenover wat we lezen in Openbaring: "En zij zullen allen als koningen heersen in alle eeuwigheid", ^{22:5} dan zien we, dat de openbaring en de voltooiing van het Godsplan tussen twee eeuwigheden in ligt, d.w.z. "de

beginloze eeuwigheid" in het verleden en een "eindeloze eeuwigheid" in de toekomst. Of misschien beter uitgedrukt: God gebruikt een gedeelte van de eeuwigheid om Zijn Goddelijk plan te volvoeren: dat gedeelte van de eeuwigheid noemen wij "de tijd". Mozes verklaart: "Ja, van eeuwigheid (verleden) tot eeuwigheid (toekomst) zijt Gij God." ^{Ps.90:2}

2. De geschiedenis van hemel en aarde

"Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen werden; ten dage als de Here God de aarde en de hemel maakte"

^{Gen.2:4}

Het woord "geboorte" is de vertaling van het Hebreeuwse "tholdoth", dat in het oud-testamentische spraakgebruik dikwijls de betekenis heeft van het product van "baren", en dus ook voorkomt in de zin van "nakomeling-schap" of "geslacht". In Genesis 2:4 heeft het ook de betekenis van "geschiedenis". In Genesis 1 is de wor-

ding (tholdoth) van hemel en aarde beschreven; nu volgt de verdere geschiedenis (tholdoth) van de geschapen wereld.

Vooraf van de zijde der Bijbelcritici wordt beweerd, dat we in Genesis 2 met een ander scheppingsverhaal te doen hebben dan in Genesis 1, waaruit dan natuurlijk zou volgen, dat een andere schrijver aan dit gedeelte gewerkt zou hebben. Deze bewering wordt vooral gegrond op het feit, dat de volgorde der geschapen wezens in Genesis 2 niet dezelfde is als in Genesis 1. In Genesis 1 komen eerst de planten, daarna de dieren en tot slot verschijnt de mens. In Genesis 2, zo zegt men, is dat anders. Daar worden eerst de planten genoemd, daarna de mens en dan de dieren (zie vers 19). Maar als deze bewering waar is, hoe komt het dan, dat deze "andere" schrijver zijn scheppingsverhaal zo onvolledig maakte, dat hij uitpansel, zon en maan en sterren vergat?

Nee, Genesis 2 is niet een "ander" verhaal of "andere" voorstelling van de schepping, maar het is veeleer een aanvulling op het scheppingsverhaal, beschreven in Genesis 1. Genesis 2:5-6 zou dan ook volgens sommigen aldus vertaald kunnen worden:

"Toen was er nog gewas des velds in de aarde en geen kruid des velds was uitgesproten; toen had de Heere God nog niet doen regenen op de aarde, en er was geen mens om de aardbodem te bebouwen, maar een damp ging op uit de aarde en bevochtigde de ganse aardbodem".

Deze verzen tonen ons, dat de gewassen en kruiden niet vanzelf uit de aarde zijn voortgekomen, maar door God zijn voortgebracht. En de damp, die opging uit de aarde, bewaarde de bomen, de struiken en het kruid voor de warmte en deed ze verder groeien en ontwikkelen; want er was niemand, die er regelmatig voor kon zorgen.

3. De mens als "kroonstuk" der schepping

De bebouwer en verzorger zou de mens zijn, wiens formering in vers 7 zo eenvoudig wordt verhaald. In Genesis 1:26-28 zien we de mens in zijn verheven positie, gemaakt naar het beeld en naar de gelijkenis van God, en gesteld tot heerser over de aarde, het dierenrijk en het plantenrijk. Bedenk hier, hoe deze hoog verheven mens, het kroonstuk van Gods schepping, genomen werd uit het stof der aarde. Hoe wijs is God in Zijn handelingen; want juist, omdat de mens de aarde en de uit haar voortgekomen schepselen moest beheersen, juist daarom werd hij ook uit de aarde genomen en was hij met haar verwant. Maar opdat hij ook waarlijk boven haar zou kunnen staan, blies God in zijn neusgaten de adem des levens; zo was hij ook aan God verwant. Zou er wel een wonderbaarlijker schepsel te bedenken zijn dan de mens? Het wonder in de eerste mens was, dat hij tegelijk aan de hemel en aan de aarde verwant was. God zag in hem Zijn beeld en gelijkenis en de aarde aanschouwde in hem een gelijke. Hemel en aarde kwamen in deze mens samen. Denken wij hier niet onwille-

keurig aan Paulus' woord, als hij van Adam zegt, dat hij "een voorbeeld is desgenen, die komen zou"? ^{Rom.5:14} In de nog niet gevallen Adam zien we in beginsel wat wij bij Jezus Christus in volkomenheid aanschouwen. Onze

Heiland en Zaligmaker was de Zoon van God, maar Hij was ook de Zoon des mensen, waarachtig God en waarachtig mens. In Zijn Goddelijke persoonlijkheid bracht Hij God en mens, hemel en aarde weer samen.

II. DE MENS

We herinneren er nog eens aan, dat wij in de eerste hoofdstukken van de Bijbel het plan van God in zijn beginstadium zien. Zo is het ook met de mens! Hij staat daar aan het begin van zijn loopbaan. Alles is echter aanwezig en binnen zijn bereik, om hem te voeren naar het grote einddoel, dat God voor hem gesteld had, namelijk: het verkrijgen van het eeuwige leven. Dat vinden we duidelijk uitgedrukt in de woorden van Genesis 3:

"Toen zeide de Heere God: Ziet, de mens is geworden als Onzer één, kennend het goed en het kwaad. Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke, en neme ook van de boom des levens en ete, en leve in eeuwigheid." ^{Gen.3:22}

1. Eerst het natuurlijke, dan het geestelijke

Laten wij de toestand van de mens nog wat nauwkeuriger bestuderen. Hij is genomen uit het stof der aarde en daarom lezen wij: "De eerste mens is uit de aarde aards, de tweede Mens (Jezus Christus) is de Heere uit de hemel." ^{1Kor.15:47}

Het is zeer leerzaam, om in dit verband ook de verzen 42-46 aandachtig te lezen. Een betere vertaling luidt als volgt:

"Gelijk er een zielelichaam bestaat, zo bestaat er ook een geesteslichaam. In deze zin staat er ook geschreven: De eerste mens Adam werd tot een levend zielewezen, ^{Gen.2:7} alzo werd de laatste Adam tot een leven-wekkend geesteswezen. Doch wat tot de geest behoort komt niet eerst, maar wat tot de ziel behoort, daarna wat tot de geest behoort." ^{1Kor.15:42-46}

Het lichaam van vlees en bloed, het zielelichaam, zoals ook Adam dit ontving, is nog niet het geesteslichaam; want het geestelijke komt pas na het natuurlijke.

Het "zielelichaam" is het sterfelijke en vergankelijke lichaam. Bedenk wel, dat Adam in zijn zondeloze staat nog een lichaam had, dat kon sterven, want in we lezen: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven." ^{Gen.2:17} De mogelijkheid tot sterven bestond. Maar als hij gehoorzaam gebleven was, dan had hij het "geesteslichaam", het onsterfelijke lichaam, ontvangen en geleefd tot in eeuwigheid.

Deze gedachte wordt bevestigd in de woorden van de Psalmist: "Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de Zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? Gij hebt hem een weinig min-

der gemaakt dan de engelen en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond. Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen." Ps.8:5-7

Hoewel de mens een heerser was over de werken van Gods handen, toch was hij in scheppingsrangorde een weinig minder gemaakt dan de engelen. De betekenis van deze uitdrukking wordt nog duidelijker door een vergelijking met de woorden van de Heere Jezus:

"Maar die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden, want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn de engelen gelijk; en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn."

Luk.21:35, 36

"De engelen gelijk zijn" wil zeggen: niet meer kunnen sterven. En zo was de toestand van de eerste mens - door gehoorzaamheid moest hij bewijzen het eeuwige leven waardig te zijn.

2. De aarde aan de mens onderworpen

Volgens het Goddelijk plan moest de aarde vervuld worden met mensen Gen.1:28 en onderworpen worden door de mens. Uit Genesis 2:5 blijkt, dat deze aarde bebouwd moest worden, maar de bebouwer moest nog verschijnen, namelijk de mens. Het is duidelijk, dat de mens ook in het bebouwen onderwezen moest worden en daartoe nam God de mens en zette hem in de hof van Eden, om die te bebouwen en te bewaren. Gen.2:8-15

Deze hof, of het landschap van Eden had God Zelf geplant; allerlei geboomte sproot daar uit het aardrijk, begeerlijk voor het gezicht en goed tot spijs; en in het midden van de hof stond de boom des levens en de boom der kennis van het goed en het kwaad. Het paradijs is niet alleen zijn residentie geweest, maar ook zijn eerste leerschool in het bebouwen der aarde, waaruit hij later helaas werd verdreven. Gen.3:23

Vergelijken we Genesis 2:9 met Genesis 3:3, dan zien we, dat zowel de boom des levens als die der kennis des goeds en des kwaads in het midden van de hof stonden. Aan het eten van de boom des levens was het leven tot in eeuwigheid verbonden, zoals we reeds zagen in. Gen.3:22 De nieuwe vertaling van Openbaring 22:14 luidt: "Zalig zij, die hun klederen wassen; dan zullen zij recht hebben op het geboomte des levens en door de poorten de stad binnen gaan." Om van de boom des levens te eten, moet men eerst het recht er toe verworven hebben. Zo stond het ook met de eerste mens. Het recht tot eten van de boom des levens kon hij zich verwerven, door gehoorzaamheid aan zijn Schepper. En deze gehoorzaamheid werd getoetst door het uitdrukkelijke verbod: "Maar van de boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven." Gen.2:17

3. De mens als bewaarder van de hof

De mens was vrij om te kiezen tussen het goede en het kwade, tussen leven

en dood. En opdat de mens weten zou, van welke zijde het gevaar dreigde en het kwaad naderen zou, had God de boom der kennis des goeds en des kwaads ten teken geplaatst. Als het kwaad zich openbaren zou, dan zou het van die boom zijn. Hoe liefderijk en duidelijk was de mens dus gewaar-schuwd. En juist, omdat het kwaad zich zeker vertonen zou, daarom

moest de mens de hof ook bewaren. Hij wist dus, dat er een indringer kon komen en het was zijn taak in Gods kracht en autoriteit, als heerser in Zijn plaats, de indringer en het kwaad te weren en af te wijzen. Hij moest het hem toevertrouwde grondgebied vrij houden van wie en wat daar niet hoorde en hij had daarvoor ook de kracht en macht.

III. HET HUWELIJK

"Ook had de Heere God gesproken: Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, die als tegen hem over zij." Gen.2:18

Opmerkelijk is, dat dit de enige plaats is in de eerste twee hoofdstukken van de Bijbel, waar God spreekt van iets, dat niet goed was.

"En God zag het licht, dat het goed was." Gen.1:4

"En God zag, dat het goed was." Gen.1:10

"En God zag, dat het goed was." Gen.1:12

"En God zag, dat het goed was." Gen.1:18

"En God zag, dat het goed was." Gen.1:21

"En God zag, dat het goed was." Gen.1:25

"En God zag, al wat Hij gemaakt had, en ziet het was zéér goed." Gen.1:31

Tot zeven maal toe wordt in dit hoofdstuk van het geschapene getuigd, dat het goed was. En de zevende maal, als alles wordt samengevat, is de uitdrukking het sterkst: "En ziet, het was zéér goed".

1. Het is niet goed, dat de mens alleen zij

Maar hoe kan de Heere in Genesis 2:18 dan zeggen, dat er iets niet goed was? Is dat dan niet in strijd met Genesis 1:31? In geen geval: Deze twee

Schriftplaatsen zijn met elkaar in wonderbare overeenstemming. Immers in Genesis 1:27 lezen we:

"En God schiep de mens naar Zijn beeld: naar het beeld Gods schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze."

Het getuigenis, dat al wat God gemaakt had, zeer goed was, wordt gegeven als man en vrouw daar beiden staan. Toen de man nog alleen was, kon dit getuigenis nog niet worden uitgesproken. Daarom zei de Heer: "Het is niet goed, dat de mens alleen zij".

In Genesis 1:27 ligt reeds Genesis 2:18-25 opgesloten en is daarop een nadere toelichting of uitwerking.

Het unieke in deze geschiedenis is wel dit, dat man en vrouw niet zo maar zo naast elkander geplaatst worden, zoals dit bij de dieren het geval was; deze werden "gepaard" geschapen. Maar bij het hoofd der schepping handelde God anders; bij hem werd eerst het gemis aan een "hulp" opgewekt. God bracht de dieren tot hem, om te zien, hoe Adam die noemen zou. En zoals Adam elke levende ziel noemen zou, dat zou

haar naam zijn. Welk een wonderbare oefening van het menselijk verstand. Gods werken bestuderen en trachten er een naam voor te vinden. De critici willen uit vers 19 besluiten, dat in dit door hen genoemde "tweede" scheidingsverhaal, de dieren na de mens op het toneel verschijnen en dus na hem gemaakt zijn. Maar dat is in dit vers in het geheel niet te lezen. Deze conclusie is gezocht; er blijkt alleen uit, dat God met het benoemen der dieren gewacht heeft tot de beheersers der aarde daar zou zijn.

2. De instelling van het huwelijk

Adam zag de dieren gepaard en hij stond alleen. Hij vond geen hulp "die als tegen hem over ware"; ^{Gen.2:18} geen wederga, niemand, in wie hij zichzelf terugvond en die hem aanvulde. Om in deze behoefte te voorzien nam God één van de ribben van de man en bouwde die tot een vrouw. Alzo werd de vrouw genomen uit de man en daarom is de eenheid van deze twee zo volkomen, dat Adam uitroept:

"Deze is ditmaal toch been van mijn been en vlees van mijn vlees; men zal haar Manninne heten, omdat zij uit de man genomen is."

^{Gen.2:24}

Zij is een deel van hem en behoort dus bij hem. Daarom luidt de huwelijks-wet: "De man zal zijn vader en moeder verlaten en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot één vlees zijn." ^{Gen.2:24}

Het huwelijk is een instelling van God. Het is de heerlijkste verbintenis naast die met God; want de man vindt in zijn vrouw zijn "tweede ik"; zijn vervulling. Zij vult aan, wat hem ontbreekt. Het kan niet beter worden uitgedrukt dan met de woorden van Paulus: "De vrouw is de heerlijkheid van de man."

^{1Kor.11:8} Inderdaad, het huwelijk is naar Gods gedachte en bedoeling een heilige en heerlijke zaak. Hoewel man en vrouw naakt waren, behoefden zij zich niet te schamen. Niet alleen, omdat zij nog in de staat der onschuld verkeerden; maar zij waren bekleed met de heerlijkheid Gods. Helaas hebben zij door de zonde dit kleed verloren. ^{Rom.3:23}

IV. KOMT GODS PLAN TOT VOLTOOIING?

Nu wij Genesis 1 en 2 vluchtig hebben bestudeerd, is het ons in grote trekken duidelijk geworden, wat Gods plan en doel inhoudt. Hoewel niet in de eerste plaats genoemd, neemt de mens in dit Godsplan de voornaamste plaats in. Hij werd niet gemaakt "om de aarde"; maar de aarde met al wat er op en er in was, werd gemaakt ten behoeve van hem. God bereidde eerst de aarde, opdat zij gereed zou zijn om haar heersers te ontvangen. Hetzelfde was het

geval met de rustdag. De Heer Jezus verklaarde: "De sabbat is gemaakt om de mens, niet de mens om de sabbat." ^{Mk.2:27} De mens was naast God op aarde het grote middelpunt, waarom alles draaide.

1. Bereikt God Zijn doel?

Het doel van God was dus: een aarde, die bewoond, bebouwd en bewaard zou worden door de mens en zijn nakomelingen, die uit hem zouden voortko-

men en de aarde zouden vervullen. Deze mensheid was geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, zeer goed en recht gemaakt. ^{Pred.7:29} De mens kende God aan de wind des daags. ^{Gen.3:8} Reine liefde verbond hen aan God en aan elkaar. Zij waren gezegend met de rust in het volbrachte scheppingswerk van God en hun woonplaats was het paradijs, waarin ook de boom des levens stond. Alles was aanwezig, wat nodig was, om hen te voeren tot het grote doel: het eeuwige leven.

Mensen ontwerpen heel wat plannen, die op het eerste gezicht zeer aantrekkelijk zijn en die ons doen uitroepen: "Ja, als dat eens mogelijk was"! Maar met een zucht schuift men ze weer terzijde, wel wetend, dat de uitvoering onmogelijk is!

Maar hier is een plan door God ontworpen, waarvan de twee eerste hoofdstukken van de Bijbel ons het begin van de uitvoering tonen. De belangrijkste vraag is nu: Wordt dit plan verwezenlijkt en wordt het geheel voltooid? De ongelovige betwijfelt en ontkent het; hij wijst dan op de toestand, waarin de wereld thans verkeert. Hij beweert, dat ook dit wonderbare plan niet voor verwezenlijking vatbaar en tot mislukking gedoemd is.

Wat zullen wij daarop antwoorden? Wij hebben maar één antwoord, en dat is: De Heilige Schrift. Gods Woord geeft antwoord op alle vragen van het menselijk hart. Het geeft ook antwoord op de vraag of Gods plan al of niet gelukken zal.

2. De voleinding van Gods plan

Het wonderbare van de Bijbel is, dat we in het begin de ontvouwing van het plan vinden en aan het einde de volledige voltooiing. Om dit te zien, behoeven we slechts een vergelijking te maken tussen de eerste twee hoofdstukken en de laatste twee, d.i. tussen Genesis 1 en 2 en Openbaring 21 en 22.

a. Hoe staat het met de aarde?

"En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde (die door de zonde verontreinigd en bedorven waren) was voorbijgegaan, en de zee was niet meer." ^{Op.21:1}

b. En is deze nieuwe aarde bewoond?

"Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen." ^{Op.21:3a}

"En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in haar". ^{Op.21:24}

"En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn." ^{Op.22:3a}

c. Kan God daar met de mensen verkeren?

"En Hij (God) zal bij hen (de mensen) wonen, en zij zullen zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen en hun God zijn. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn, want de eerste (door de zonde bedorven) dingen zijn weggegaan." ^{Op.21:3-4}

"En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen en zullen Zijn aan-

gezicht zien en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn." Op.22:3, 4

d. Is de hof daar weer hersteld?

"En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams. In het midden van haar straat, en op de ene en op de andere zijde der rivier was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijn vrucht; en de bladeren des booms waren tot genezing der heidenen."

Op.22:1-2; Vgl. Gen.2:9-10

e. Is daar het eeuwige leven verkregen?

"En de dood zal niet meer zijn." Op.21:4

"En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugens spreekt; maar die geschreven zijn in het Boek des levens des Lams."

Op.21:27

In het eerste paradijs kwam, helaas, wel de leugen binnen door de grote

leugenaar; Joh.8:44 maar hier zal dit niet meer zijn. Op.22:15

"En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geen kaars, noch licht der zon van node hebben; want de Heere God verlicht hen: en zij zullen als koningen heersen tot in alle eeuwigheid." Op.22:5

f. Rust men daar in Gods volbracht werk?

"En die op de troon zat, zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw. En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en Omega, het begin en het einde." Op.21:5-6

Gods plan komt klaar, omdat Hijzelf niet alleen het begin, maar ook het einde is. Wat God in Zichzelf voornam, was een volkomen plan en in Hem was het geheel voltooid. Niets kan de uitwerking van dit plan tegenhouden; want God volbrengt het eenmaal begonnen werk; daarvoor is Hij God!

V. EEN WAPEN TEGEN BIJBELCRITIEK

Het zal goed zijn, naar aanleiding van wat wij in de voorgaande hoofdstukken hebben besproken, een ogenblik stil te staan bij de zogenaamde "hogere critiek". De beoefenaars van deze critiek houden zich bezig met een onderzoek naar het ontstaan van de afzonderlijke gedeelten van de Bijbel, en hoe deze geschriften zijn samengevoegd tot één verzameling, zoals wij die nu kennen. Natuurlijk komt daarbij vooral ook de vraag ter sprake, of het geschrift ook werkelijk geschreven werd door de man, wiens naam

het draagt; en in de tijd, waarvan het spreekt; en of het geschrift ons overgeleverd werd in zijn oorspronkelijke vorm, dan wel of er veranderingen in plaats gehad hebben, enz. Men is tot de conclusie gekomen, dat men de Bijbel, zoals wij die nu kennen, niet kan aanvaarden. Men beweert, dat er veel dingen ingeslopen zijn, die er niet in behoren en dat dus eerst uitgemaakt zou moeten worden, wat echt en onecht is, alvorens wij ons vertrouwen aan dit Boek kunnen schenken en er onze zaligheid op kunnen bouwen.

1. Het verwoestende werk van de Bijbelcritiek

De zogenaamde resultaten van de Bijbelcritiek maakten vooral aan het begin van deze eeuw grote opgang in de theologische wereld en geleidelijk aan drongen zij van de universiteit ook door tot de kerken, zodat ook "theologisch onkundigen" en leken er mee in aanraking kwamen. Zij, die theologisch ontwikkeld waren, hadden nog dat voor op de onkundige menigte, dat zij de grondtekst van de Bijbel kenden en dus beter in de gelegenheid waren om de hoogdravende beweringen van de moderne theologen persoonlijk te onderzoeken. Maar waar moesten zij heen, die geen universitaire studie genoten hadden en niet in staat waren om de beweringen der critici aan een nader onderzoek te onderwerpen? Voor velen werd het eenvoudig geloof in de Bijbel zwaar geschokt. Het fundament, waarop zij hun geloof en hoop bouwden, werd ondergraven. Er was twijfel gezaaid, en welk een verwoestende uitwerking deze twijfel gehad heeft in het Christendom, kunnen wij vandaag aan de dag constateren.

2. De Bijbel verdedigt zichzelf

Het is echter een gelukkige zaak, dat ook tal van geleerde mannen zich opgemaakt hebben, om de waarheid der Heilige Schrift te verdedigen tegenover de aanvallende moderne critici. Want zij zijn overtuigd, dat een echt wetenschappelijk onderzoek van de Bijbel aan het geloof slechts ten goede zal komen. Zij zijn tot de ontdekking gekomen, dat de heden-

daagse Bijbelcritiek zich laat leiden door valse veronderstellingen, en daardoor problemen oproept, die in werkelijkheid niet bestaan.

Maar bovendien blijkt telkens weer, dat de Bijbel zichzelf verdedigt tegen de aanvallen van mensen. Terecht heeft iemand gezegd: "Laat de leeuw los en hij zal zichzelf verdedigen tegen zijn vijanden." De Bijbel heeft al vele aanvallen in de loop der eeuwen overleefd. Gods Woord houdt stand in eeuwigheid en zal geen duimbreed wijken." Maarten Luther

We behoeven ons van de theorieën van onwedergeboren geleerden en theologen niets aan te trekken. De Heilige Schrift bevat in dit verband enkele wonderbare beloften voor ons:

"In diezelfde tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve aan de kinderkens geopenbaard." Mat.11:25

"Het Woord des Heren blijft in der eeuwigheid; en dit is het Woord, dat onder u verkondigd is ." 1 Pet.1:25

Het beste middel tegen de aanvallen der moderne theologen is: een diepgaand onderzoek van de Heilige Schrift zelf! Dat onderzoek zal steeds meer en steeds duidelijker het wonder en de schoonheid van dit boek aantonen en de overtuiging bevestigen, dat wij met een openbaring van God Zelf te doen hebben!

3. Bijbelstudie tegenover Bijbelcritiek

We hebben getracht aan te tonen, dat de Bijbel één geheel is, doortrokken van één gedachte, bezielde van één Persoon. We hebben er het plan van God in ontdekt. We hebben niet alleen de eerste openbaring gezien, maar aan het einde van dit Boek hebben we ook de wonderbare vervulling van dit Godsplan aanschouwd. Dit feit is één van de sterkste bewijzen, dat we in de Bijbel met een Goddelijk Boek te doen hebben. Het Boek is geheel compleet, er ontbreekt niets meer aan. Daarom wordt ook op de laatste bladzijde gewaarschuwd tegen het "toe-doen" en het "af-doen" van "de woorden des Boeks dezer profetie". ^{Op.22:18-19}

Mocht iemand daaraan nog twijfelen, dan raden wij hem aan, om de twee eerste en de twee laatste hoofdstukken met elkaar te vergelijken.

Neem de Bijbel in uw hand en houd Genesis 3 tot en met Openbaring 20 vast en buig de eerste en de laatste bladzijde naar elkaar toe. U komt dan tot de ontdekking, dat de ene de tegen-

hanger is van de andere; zij behoren bijelkaar, vullen elkaar aan en brengen ons van de eeuwigheid - via de tijd - wederom in de eeuwigheid.

Is dit een toevallige omstandigheid? Neen, het is de besturing en de voorzienigheid van God Zelf, Die de eeuwen door over Zijn eigen Woord gewaakt heeft, zodat wij het thans nog hebben zoals het is. En nog altijd geldt het woord, dat de Heere Jezus tijdens Zijn omwandeling op aarde heeft gesproken:

"Mijn leer is Mijne niet, maar desgenen, Die Mij gezonden heeft. Zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelf spreek." ^{Joh.7:16, 17}

Wilt u verlost worden van de door Bijbelcritici verwekte twijfel? We hebben maar één raad voor u: Bestudeer de Bijbel als één geheel. Het zal u dan ongetwijfeld duidelijk worden, dat de Bijbel het levende en eeuwig-blijvende Woord van God is, en dat alle uiteenrafelen van de Heilige Schrift niet alleen onzin, maar ook satanis.

VI. HET PLAN VAN GOD AANGEVALLEN (Genesis 3:1 - Openbaring 20:15)

In het voorgaande zagen we de belangrijkheid van de twee eerste hoofdstukken van de Bijbel en van de twee laatste. Thans willen we ons bezighouden met wat daar tussen ligt. Tussen het majestueuze begin en het wonderbare einde van de Bijbel ligt een ontzaglijke geschiedenis, die ons allen wel bekend is. We kunnen haar kort samenvatten

en zeggen, dat het de geschiedenis is van het verschijnen en verdwijnen van de zonde. Hij, Die het einde vanaf het begin ziet, heeft met deze ontzaglijke geschiedenis in zijn machtig plan rekening gehouden. In Zijn ondoorgrondelijke wijsheid en Zijn ondoorzoekelijk oordeel ^{Rom.11:33} heeft Hij de zonde toegelaten. Het menselijk verstand

kan in deze diepte Gods niet indringen, maar zich slechts eerbiedig buigen. Het - door Gods Geest - verlichte verstand ^{Ef.1:17-18} zal moeten erkennen, dat God alleen eer en heerlijkheid toekomt!

1. Wie is de oorzaak van de zonde?

Hoewel God de zonde toeliet, is Hij toch niet de oorzaak van de zonde. Toen Adam en Eva ter verantwoording werden geroepen, wierpen zij de schuld op God. En het verduisterd verstand van de niet-wedergeboren mens doet hetzelfde, wanneer het God beschuldigt de oorzaak te zijn van alle leed en ellende in deze wereld. Wie de werkelijke oorzaak van de zonde is, wordt ons duidelijk uit Gen.3:1: "De slang nu was listiger dan al het gedier te des velds, hetwelk de Heere God gemaakt had". Wie is de slang waarvan dit vers spreekt? De gedachte, dat we hier met een slangdier te doen hebben, is vrij algemeen.

(De Companion Bible wijkt hiervan af en vertaalt deze woorden door: een blinkend, schijnend of lichtend wezen, waarmee dan de slang getekend is. Deze gedachte kan echter moeilijk staande gehouden worden, wanneer we vers 14 van dit hoofdstuk lezen, waar gesproken wordt van "op de buik gaan" en "stof eten". Nu kan men dit wel figuurlijk opvatten, maar dan komt men toch weer in strijd met Jes.65:25, waar staat: "en stof zal de spijs der slang zijn." Als men wolf, lam, leeuw en rund als werkelijke die-

ren beschouwt, moet dat toch ook met de slang het geval zijn.)

Hoewel we het mysterie van de slang niet volkomen kunnen begrijpen of verklaren, zo staat toch vast, dat we hier met iets buitengewoons te doen hebben. Want deze slang spréekt; zij vertoont daarmee een vermogen, dat normaal niet aan dieren geschonken is, uitgezonderd de in de Bijbel vermelde gevallen. ^{Gen.3:1; Num.22:28-30 en 2Pet.2:16}

In het geval van Bileams ezel opende God de mond van het dier en deed het met mensenstem spreken. Maar de slang ontleende het vermogen tot spreken niet aan God; want Hij is het niet, Die de mens verzocht en verleidde tot zonde. Dat was naar het getuigenis der Heilige Schrift de duivel en satanas. Op.12:9

2. Satan wederstaat Gods Plan

We vragen in dit verband uw bijzondere aandacht voor de volgende Schriftplaatsen:

"Gij zijt uit de vader de duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen; die was een mensenmoordenaar van den beginne, en is in de waarheid niet staande gebleven, want geen waarheid is in hem. Wanneer de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen: want hij is een leugenaar en de vader der leugen." ^{Joh.8:44}

"Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, alzo uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van

de eenvoudigheid, die in Christus is ... En het is geen wonder: want de satan zelf verandert zich in een engel des lichts; zo is het dan niets groots, indien ook zijn dienaren zich veranderen, als waren zij dienaars der gerechtigheid."

2Kor.11:3, 14, 7, 15

"En de grote draak is geworpen, namelijk de oude slang, welke genaamd wordt duivel en Satanas, die de gehele wereld verleidt, hij is, zeg ik, geworpen op de aarde: en zijn engelen zijn met hem geworpen." ^{Op.12:9}

"En hij greep de draak, de oude slang welke is duivel en satanas, en bond hem duizend jaren." ^{Op.20:2}

Zo heeft de Schrift duidelijk de mensenmoordenaar aangewezen. Vooral de uitdrukking "de oude slang" wijst duidelijk terug naar de eerste vermelding: "De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds." ^{Gen.3:1}

We hebben hier te doen met de "gevalen" engel, die met twee namen wordt aangeduid. Als duivel is hij de verleider der gehele wereld en als satan is hij de tegenstander van God.

Maar wat moeten we dan denken, als we tevens bepaald worden bij het gedierte des velds? De enige mogelijke oplossing van dit vraagstuk is, zover ons menselijk inzicht reikt, dat de duivel het slangdier gebruikte als medium, om langs die weg het paradijs te kunnen binnendringen en zijn eerste aanval op de mens te kunnen doen. En ongetwijfeld heeft hij de boom der kennis des goeds en des kwaads als plaats verkozen, om de mens te verleiden en te bedriegen.

Zijn toeleg gelukte. Inplaats dat de mens, als heerser over alles, de slang gebod de plaats, waar hij zich bevond, te verlaten, liet hij zich verblinden en leende hij zijn oor aan de twijfelzaaiende en leugensprekende verleider. In plaats van hem te wederstaan, liet hij zich door het kwaad overwinnen en at hij van de boom der kennis des goed en des kwaads. Zo verloor hij zijn onschuld en kende hij voortaan goed en kwaad. Van toen af aan was hij onderworpen aan de dood en zou hij wederkeren tot de aarde, waaruit hij genomen was. Hij mocht nooit meer eten van de boom des levens en werd daarom uit de hof verdreven.

VII. IS DOOR DE VAL VAN DE MENS GODS PLAN MISLUKT?

Bij het lezen van de geschiedenis van de zondeval van de mens rijst een ernstige vraag, namelijk: betekent de betreurenswaardige val van de mens de mislukking van het wonderbare plan van God? Tot deze conclusie komt de oppervlakkige lezer, omdat hij geen rekening houdt met Gods alwetendheid, Gods voorkennis en Gods voor-

zienigheid. En tot deze zelfde conclusie komen feitelijk allen, die met betrekking tot deze geschiedenis vragen stellen als de volgende:

Had God de zondeval niet kunnen voorkomen?

Waarom heeft God de satan bij zijn rebellie in de hemel niet direct ver-

nietigd, zodat hij nimmer de mens had kunnen verleiden?

Waarom heeft Hij de satan niet verhinderd tot de mens te naderen?

Waarom heeft Hij de mens niet sterk genoeg gemaakt, om de verzoeker te kunnen weerstaan?

1. Gods plan faalt niet

Op deze oppervlakkige redenering van het menselijk verstand antwoorden wij, dat wel de mens mislukte en faalde, maar dat wil nog niet zeggen, dat daarmee ook het plan van God mislukte. Ver van dat.

Inplaats van zich over te geven aan menselijke filosofie, zou het beter zijn, dat men ernstig en biddend de Schrift ging onderzoeken. Dan zou men ontdekken, dat God door de zondeval geen ogenblik uit het veld geslagen of in paniek geraakt is, wat de verwezenlijking van Zijn plan en doel betreft. Hij gaat rustig door om te vervullen, wat Hij Zich van eeuwigheid voorgenomen heeft.

Wij erkennen ten volle, dat God smart en verdriet heeft over de zonde, als gevolg van Zijn heilig karakter. Daarvoor behoeven we slechts de volgende duidelijke Schriftplaatsen te lezen:

"Toen berouwde het de Heere, dat hij de mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan Zijn hart." Gen.6:6

"Veertig jaar heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht en heb gezegd. Zij zijn een volk, dwalende van hart en zij kennen Mijn wegen niet." Ps.95:10

"Maar gij hebt Mij arbeid gemaakt met uw zonden, gij hebt Mij vermoed met uw ongerechtigheden." Jes.43:24

Laten wij echter goed bedenken, dat dit alles niets te maken heeft met de vervulling van Gods plan. Neem als voorbeeld een aardse bouwmeester. Al komt er een tegenslag in zijn werk, dan laat hij maar niet direct zijn gemaakt plan varen. Neen, het zal hem des te meer aansporen en inspireren, om zijn eens gemaakte plan te voltooien en hij zal alles in het werk stellen, om zijn doel te bereiken. Hoeveel te meer mogen wij van de hemelse Kunstenaar en Bouwmeester verwachten, dat Hij Zijn plan volvoert naar Zijn gemaakt bestek.

2. Bereikt Satan zijn doel?

Wel kunnen wij ons afvragen of satan zijn doel bereikt heeft. Dat kunnen wij zien uit de woorden, die God tot de slang richtte in Genesis 3:

"Omdat gij dit gedaan hebt, zo zijt gij vervloekt boven al het vee, en boven al het gedierte des velds. Op uw buik zult gij gaan, en stof zult gij eten, al de dagen uws levens.

En Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen." Gen.3:14, 15

Het zal ons bij nader onderzoek duidelijk worden, dat deze woorden zeker ook het slangdier betreffen, maar in de eerste plaats de duivel, die dit dier

voor zijn verleiding misbruikt had. De uitdrukking "vervloekt boven al het vee en boven al het gedierte des velds" heeft ongetwijfeld betrekking op de slang als dier, zoals we reeds in het voorgaande hoofdstuk zagen. Maar het "gaan op de buik" en het "eten van stof" geldt in figuurlijke zin ook de gevallen engel, de duivel. Hij zal vervloekt en tot in het stof verneerd worden. Wij denken hierbij aan de volgende uitspraken:

"Want onze ziel is in het stof nedergebo-gen, onze buik kleeft aan de aarde." Ps.44:26
"De ingezetenen van dorre plaatsen zul-len voor Zijn aangezicht knielen en Zijn vijanden zullen het stof lekken." Ps.72:9

Dat zal ook eens het lot van satan zijn. En dat hij zijn doel niet bereiken zal, blijkt duidelijk uit de woorden, die God tot hem spreekt: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw en tussen uw zaad en haar zaad." Het doel van satan was immers, om de mens en de uit hem voortkomende mensheid geheel aan zijn opstandige zijde te verkrijgen, en hen zo grondig te verderven, dat zij ten enenmale on-geschikt zouden worden voor het doel, waarvoor God hen had geschapen.

Maar, zie hier, hoe God tussenbeide komt en voor de uitvoering van Zijn plan zorg draagt. Hij verklaart aan satan, dat er tussen hem en de mens-hheid geen "vriendschap" maar "vijand-schap" zal zijn. Van nature heeft elk mens reeds een afkeer van de duivel. Maar wat hier gezegd wordt heeft een

veel verder strekkende betekenis. Bedenk, dat het de mens vrijstond en vrijstaat, al of niet in God te ge-loven. Als gevolg daarvan valt de uit de vrouw voortkomende mensheid in twee klassen uiteen: namelijk "gelovi-gen" en "ongelovigen". En dan zijn de gelovigen in bijzondere zin het "zaad der vrouw", omdat zij evenals Eva geloven in God. De onge-lovigen vormen dan "het zaad des dui-vels". Men vergelijkte in dat verband:

"En de draak vergrimde op de vrouw en ging heen, om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad." Op.12:17

"Hij dan, sprak tot hen: "Gij adderen-gebroedsel..." Mat.3:7

"Gij addereengebroidsels, hoe kunt gij goede dingen spreken, dewijl gij boos zijt?" Mat.12:34

"Gij slangen, gij addereengebroidsels, hoe zult gij de helse verdoemenis ont-vlieden?" Mat.23:33

"Gij zijt uit de vader de duivel." Joh.8:44

3 De overwinning van het vrouwenzaad

Maar de volste, hoogste en heerlijkste betekenis van het "Zaad der vrouw" is Christus.

"En uw zaad, hetwelk is Christus." Gal.3:16

"God heeft Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw.... opdat Hij degenen, die onder de wet waren, ver-lossen zou." Gal.4:4

Satan verneemt, dat hij met dat Zaad te doen zal krijgen. Er zal een verschrikkelijke strijd gestreden worden, en er zal een onvoorstelbare worsteling plaats hebben. Hij zal de verzenen van het "Zaad der vrouw" vermorzelen en Hem zwaar verwonden. Maar de eindoverwinning is aan het "Zaad der vrouw"! Satans ondergang staat onherroepelijk vast, want het Vrouwenzaad zal hem de kop vermorzelen.

Uit deze woorden blijkt duidelijk, dat Satan zijn doel niet bereiken zal. Integendeel, aan het eind van een lange

worsteling zal hij definitief de nederlaag lijden en alles verliezen. Het "vermorzelen van de kop" betekent immers, dat zijn plannen verijdeld worden en dat hij volkomen onschadelijk wordt gemaakt.

Niet het plan van God is mislukt, maar de mislukking is uitsluitend aan de zijde van de tegenstander. Hij dacht iets te bereiken, maar God verbreekt zijn raad. Hoe bedroevend het verhaal in Genesis ook is, toch straalt van dit hoofdstuk uit de glans van Gods onveranderlijke trouw.

VIII. HET PLAN DER VERLOSSING

Het derde hoofdstuk van Genesis is een zeer belangrijke bladzijde van de Heilige Schrift. Daar zien we niet alleen Satan, zich opmakend om zo mogelijk het Godsplan te doen mislukken; maar we zien er ook de Verlosser geopenbaard. We worden daar niet alleen geconfronteerd met de veroorzaker van de zonde en de val van de mens; maar ook met Hem, Die satan en zonde beide te niet zal doen. We zijn niet alleen getuige van de val van de mens door satan, maar ook van Zijn wederoprichting door het Zaad der vrouw. En om eens een beeldspraak te gebruiken: In doeken gewonden en liggend in een kribbe hebben we hier de eerste openbaring van Gods plan der verlossing, reeds gemaakt vóór de "grondlegging" der wereld en nu voor het eerst - in kiemvorm - onthuld direct na de val van de mens.

Vergelijk Efeze 1:4 en 1Petrus 1:19, 20.

1. Gods verlossingsplan

Dit verlossingsplan vormt als het ware een onderdeel van het grote Plan van God, zoals we dat reeds zagen in Genesis 1 en 2 en Openbaring 21 en 22. Hoe noodzakelijk dit verlossingsplan is, zien we duidelijk in het 53-ste hoofdstuk van Jesaja. Dit hoofdstuk is overbekend. Bijna ieder christelijk opgevoed mens kan u vertellen, dat we hier een machtige schildering hebben van het lijden en sterven van de Messias. Men hoeft maar de eerste zeven verzen te lezen, om overtuigd te worden, dat we hier te doen hebben met het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. ^{Joh.1:29} Maar men moet ook verder lezen en eens stilstaan bij de overige verzen. Vooral het 10-de vers is in dit verband belangrijk.

"Doch het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen; Hij heeft Hem krank

gemaakt: als Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien. Hij zal de dagen verlenen; en het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkig voortgaan." ^{Jes.53:10}

Hier wordt ons meegedeeld, dat het de Heere was, Die Hem verbrijzeld en krank gemaakt heeft. Maar de vruchten en de resultaten van dit verschrikkelijk lijden zijn dan ook bovenmate heerlijk en wonderbaar. Niet alleen zou de Messias zaad zien en de dagen verlengen, nadat Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zou hebben, maar let vooral op het slot van dit vers: "En het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkig voortgaan". Eerder hebben we er reeds op gewezen, dat dit "welbehagen" hetzelfde is als Zijn "voornemen", Zijn "plan". Door de hand van de verrezen Messias zal Gods plan "gelukkig voortgaan".

De duivel heeft wel gemeend door de zondeval een spaak in het wiel te steken en de voortgang van Gods plan zo mogelijk voorgoed te verijdelen; maar de wonderbare woorden van Genesis 3:15 hebben hem doen horen, dat door het "Zaad der vrouw" het plan van God rustig zal voortgaan, totdat het eenmaal volledig voltooid en vervuld is!

Welk een wonderbare plaats neemt dus het verlossingsplan in het gehele plan van God in! Het verlossingsplan dient inderdaad om het grote plan van God te verwezenlijken en is voor ons

het onomstotelijke en onwedersprekelijke bewijs, dat het grote en heerlijke plan niet falen zal. Het verlossingsplan beweegt zich tussen het begin en het einde van het grote Godsplan en is er het centrum en de ziel van. Als het verlossingsplan tot verwezenlijking komt, dan staat er niets meer aan de vervulling van het gehele plan Gods in de weg.

Als we de belangrijke betekenis van de eerste drie hoofdstukken van de Bijbel beginnen in te zien, dan zullen we ons zeker niet meer verwonderen over de felle aanvallen van de Bijbelcritici op de Pentateuch, de vijf Boeken van Mozes. Genesis 1 bevat het fundament van alle waarheid en zonder dat Boek is de Schrift niet te verstaan en weten wij niets van de schepping, de zondeval en de verlossing. Deze "theologen" zijn bewust of onbewust werktuigen in handen van Satan om het woord Gods te ondermijnen en de fundamenten der waarheid aan te tasten. De satan heeft daar alle belang bij; want dit Boek wijst hem aan als de mensenmoordenaar van den beginne en kondigt zijn definitieve ondergang aan.

2. Wordt Gods plan verwezenlijkt?

Een zeer belangrijke vraag met betrekking tot dit verlossingsplan is dus deze: Komt het tot verwezenlijking? Het wordt ons reeds verzekerd in Genesis 3:15 in de "kopvermorzeling" van de slang. En de volkomen vervulling zien wij in dat hoofdstuk van de Schrift, dat voorafgaat aan de laatste

twee; dus het derde van achteraf gerekend (Openbaring 20). Hoe machtig vullen Genesis 3 en Openbaring 20 elkaar aan.

Genesis 3:1-5 - De satan verschijnt en begint zijn verzoekingswerk aan het eerste mensenpaar.

Openbaring 20:4 - De Mens in de Persoon van Christus en met de Zijnen als "Het Zaad der vrouw" op de troon.

Genesis 3:19 - De mensheid als gevolg van de zonde onderworpen aan de dood. Gen.2:17

Openbaring 20:5, 6 - De gelovige mensheid verlost van de dood in de eerste opstanding, terwijl in Openbaring 20:14 de dood wordt te niet gedaan.

Genesis 3:15 - Satans zaad gescheiden van het zaad der vrouw; zij zullen voor eeuwig van elkaar gescheiden blijven.
Openbaring 20:5 - De overige der doden worden niet eerder levend dan aan het einde van de duizend jaren; in de verzen 12-15 waren zij geoordeeld en in de "poel des vuurs" geworpen.

Genesis 3:15 - Satans kop zal vermorzeld worden door het "Zaad der vrouw".

Openbaring 20: 10 - Satan wordt voorgoed onschadelijk gemaakt en in de "poel des vuurs" geworpen.

Genesis 3:6 - De zonde doet haar intrede in de mens en daarmee in Gods aardse schepping.

Openbaring 20:12-13 - De zonde geoordeeld en van de aarde weggedaan.

Genesis 3:17-18 - Het aardrijk vervloekt om der zonde wil.

Openbaring 20:9-11 - De aarde en de hemel vlieden weg en worden gereinigd door vuur.

3. Gods plannen falen niet

Uit de vergelijking van deze twee hoofdstukken blijkt duidelijk, dat satans toeleg mislukken zal. Maar Gods plan faalt niet en blijft bestaan tot in eeuwigheid. Al wat door de zonde is neergeworpen, zal door Gods plan der verlossing weer worden opgericht. Zij, die geloven, zullen delen in deze "wederoprichting aller tijden"; maar de ongelovigen delen het lot van de duivel. Daarom is de Bijbel een uniek Boek; wij vinden daarin de zekerheid, dat het Zaad der vrouw de overwinning zal behalen.

IX. DE STRIJD TUSSEN GOD EN SATAN

Deze strijd tussen het "Zaad der vrouw" en het "zaad der slang" wordt feitelijk beschreven van Genesis 4:1 tot en met Openbaring 19:21

We lezen in Genesis 3 : 14 "Toen zeide de Heere God tot die slang: Omdat gij

dit gedaan hebt, zo zijt gij vervloekt boven al het vee, en boven al het gedierte des velds ". We zagen reeds, dat we hier niet alleen te doen hebben met het slangdier, maar bovendien al met hem, die dit dier misbruikte voor zijn snode plannen, om de door God ge-

schapen mens van Hem af te trekken. De duivel werd vervloekt. Men denke zich even in, wat vloek betekent en wat zij teweeg brengt. Zij is de rechtstreekse werking, die van de almachtige God uitgaat om iets of iemand aan het verderf prijs te geven. Daarbij komt de dood niet altijd direct; maar deze vloek werkt dikwijls "verterend" totdat het einde komt. ^{Zie Jes.24:6}

1. Satan vervloekt, maar nog niet verteerd

Laten wij nu nagaan, hoe satan door de over hem uitgesproken vloek getroffen werd. Werd hij om zijn snode daad op één maal vernietigd en verdaan? Velen, die Gods handelswijze beoordelen en veroordelen zeggen, dat Hij dat had moeten doen; want dan was de wereld voor veel jammer en ellende bewaard gebleven. Maar neen, in Zijn ondoorgrondelijke wijsheid heeft Hij dat niet gedaan. De over satan uitgesproken vloek verteert hem. Het gaat met hem in zijn opstand tegen God als in de strijd tussen het huis van Saul en het huis van David. We lezen in 2Samuel 3:1, dat "David ging en werd sterker; maar die van het huis van Saul gingen en werden zwakker."

De vloek maakt satan steeds zwakker, en zij zal eindigen in een volkomen weerloosheid en overgave aan de "banden der duisternis". Maar, eer het zover is, zal deze machtige en geniale geest de eenmaal met God aangebonden strijd voortzetten tot het bittere einde toe. Hoe bitter moet deze strijd zijn, en hopeloos, daar deze revolutionair, deze rebel, van tevoren het einde

weet, nl. dat hem de kop vermorzeld zal worden, dat dus geen van zijn plannen bestaan en zegevieren zal.

2. Satan tracht Gods plan te verijdelen

Het is nodig een helder inzicht te hebben in deze verschrikkelijke strijd. Eerst ging het om het oppergezag in de hemel, ^{Jes.14:12-14} maar dit moest en kon niet anders eindigen dan met zijn val. Vervolgens richtte hij zich tegen mens en aarde, de schepselen van de grote Schepper.

En hoewel het hem gelukte de mens te doen vallen en deze aarde onder de vloek te brengen, toch bereikte hij zijn doel niet. Want er werd een grote, een onoverwinnelijke hinderpaal op zijn weg geplaatst, nl. het "Zaad der vrouw", waartegen hij zijn kop te pletter zal stoten.

Na de val van de mens concentreert hij al zijn haat en kracht tegen het Plan der Verlossing. Hoewel hij Gods plan niet kon verhinderen, zal hij toch trachten het plan der verlossing voor mens en aarde te doen mislukken. En hoe zal hij dat doen? Wel, satan weet, dat deze verlossing tot stand moet komen door het "Zaad der vrouw".

De verlosser moet voortkomen uit het menselijk geslacht. En daarin ziet hij een kans, om dit plan zoveel mogelijk tegen te werken. Hij zal al zijn krachten inspannen, om het menselijk geslacht zo te beïnvloeden en te bewerken, Ef.2:2 dat het ongeschikt en onbekwaam wordt voor de uitvoering van Gods plannen.

3. De macht van satan

Misschien denkt iemand wel, dat wij in deze voorstelling van zaken overdrijven, en de duivel toch niet zoveel macht en invloed heeft. Vele Christenen zijn geneigd, om Gods almacht en bestuur voorop te stellen, terwijl zij veel te weinig letten op de grote machtspositie van deze gevallen engel, die hij onder Gods toelating na de val van de mens bekleedt. Satan is sindsdien:

"De overste dezer wereld" - Joh.12:31; 14:30;
Luk.4:5-7

"De overste van de macht der lucht"
Ef.6:12 en 2:2

"De god dezer eeuw" - 2Kor.4:4

Maar o.a. ook:

"De verleider" - Op.12:10; 20:3, 8

"De verzoeker" - Mat.4:3

"De leugenaar" - Joh.8:44

"De tegenpartij" - 1Pet.5:8

"De boze" - Mat.13:19, 38; etc.

En hij is niet alleen! Toen hij viel, trok zijn staart het derde deel van de sterren des hemels. ^{Op.12:4} Daarom spreekt de Heere Jezus over "de duivel en zijn engelen". ^{Mat.25:41} En Paulus noemt zijn dienaren "overheden en machten". ^{Kol.2:15} En deze boze geesten oefenen hun invloed uit op het mensdom. ^{Vgl. Ef.2:2 en Dan.10:13 en 20} Wilt u sprekende voorbeelden van deze inwerking van satan, lees dan 1Kron.21:1 en Mat.16:22-23.

Zeer duidelijk wordt ons deze invloed van satan beschreven in het geval van Judas. Wij lezen, dat "de duivel in het

hart van Judas gegeven had, dat hij Hem verraden zou." ^{Joh.13:2} Dat was het begin: de ingeving, de influistering van de boze gedachte. Maar daarbij bleef het niet. Wij lezen: "En na de bete voer de satan in hem". ^{Joh.13:27} Wie de door satan geïnspireerde gedachte aangrijpt en vasthoudt, bereidt daarmee plaats voor de duivel en geeft de duivel de gelegenheid om hem straks geheel onder zijn controle te brengen. Wij denken hierbij ook aan de waarschuwing:

"Wordt toornig en zondigt niet; de zonga niet onder over uw toornigheid; en geeft de duivel geen plaats." ^{Ef.4:26, 27.}

4. Satan is de auteur van het kwaad

Misschien voert iemand aan, dat we de naam van de duivel toch niet direct genoemd vinden in de eerste boeken van de Bijbel, en dat we hem daar ook niet persoonlijk zien optreden.

Wij antwoorden daarop, dat dit ook niet nodig is. De eerste twee hoofdstukken leren ons immers, dat God zag, dat al wat Hij gemaakt had, "zeer goed" was. Door deze verklaring moet het voor ons absoluut duidelijk zijn, dat het kwade - de zonde - nooit van Hem afkomstig kan zijn. Wil iemand de werkelijke oorsprong van de zonde leren kennen, dan behoeft hij slechts Genesis 3 te lezen, om een zeer duidelijk antwoord te ontvangen. Als we dus in het verdere van dit Boek en de hele Bijbel door het kwade ontmoeten, dan weten wij, dat de eerste oorzaak gezocht moet worden bij de duivel, onder wiens invloed al het kwade is geschied.

X. HET VERLOOP VAN DE STRIJD DOOR DE EEUWEN HEEN

Wij gaan nu na, wat satan in de loop der wereldgeschiedenis gedaan heeft en nog doen zal, om Gods werk in het verlossingsplan te verhinderen en te doen mislukken.

1. Van Genesis 4:1 tot Genesis 7:24

Beginnend met Kaïn wist hij het menselijk geslacht zo grondig te bederven, dat we lezen: "En de Heere zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was". ^{Gen.6:5}

En: "Toen zag God de aarde, en ziet, zij was verdorven; want al het vlees had zijn weg verdorven op de aarde." ^{Gen.6:12} Het oordeel van de zondvloed maakte een einde aan het bestaan van dit zondige geslacht.

2. Van Genesis 8:1 tot Genesis 11:9

Het geslacht, dat uit de zonen van Noach voortkwam werd zodanig door hem bewerkt, dat zij zich verenigden in een opstand tegen God, die tot uitdrukking kwam in de torenbouw van Babel. Ook hier moest God ingrijpen en door het oordeel der spraakverwarring bewerkt Hij hun verstrooiing over de aarde.

3. Van Genesis 11:10 tot Maleachi 4:6

Uit Sems geslacht verkoos God Abraham om met en door hem Zijn plannen en de heilige geslachtslinie voort te zetten. Uit zijn nakomelingschap, het uitverkoren volk Israël, moest dus het Zaad der vrouw, de Messias, ge-

boren worden. Geen wonder, dat dit volk het mikpunt van Satan werd. Hij heeft getracht het uit te roeien, toen het in Egypte verdrukt werd. ^{Ex.1} En een andere maal onder de Perzische heerschappij. ^{Est.7:3-4} Dan weer trok hij het volk van God af, dat het tot allerlei afgoderij verviel, waarom telkens Gods oordelen over het volk kwamen. Men denke slechts aan de Richteren-tijd, aan de gevankelijke wegvoeringen (ballingschappen) naar Assur en Babel, en hun onderwerping aan de heidenen.

4. Gedurende de vier Evangeliën

Op de door God gezette tijd werd de Messias gezonden. ^{Gal.4:4} De Evangeliën geven ons een blik op de aanvallen, die satan op het Vrouwenzaad gedaan heeft. Men denke aan de kindermoord te Bethlehem, aan de verzoeking in de woestijn, aan de vele aanvallen gedurende Zijn openbare leven door de Farizeeën en Schriftgeleerden, aan de haat van de zijde der overpriesters - totdat zij Hem eindelijk aan het kruis nagelden en zo zijn dood bewerkten.

Vergelijken wij de strijd vóór en na de verschijning van de Messias, dan zien we: Het kruis is het middelpunt van de strijd.

5. Gedurende de tijd van de Handelingen en de Zendsbrieven

Toen Christus - door Zijn dood en opstanding - eenmaal buiten het bereik van de duivel was, gaf deze daarom

de strijd niet op. Jezus had Zijn discipelen er reeds op voorbereid, dat zij met de duivel te doen zouden krijgen.

Luk.10:17-18; 22:31-32; Joh.15:20

Satan zette zijn aanvallen voort, maar nu op de Gemeente. De Handelingen en de Brieven, die ons een blik geven op de apostolische tijd, tonen ons, hoe hij door vervolging en verdrukking alsook door valse leringen getracht heeft Christenen te doen afvallen van het geloof en ongeschikt te maken voor de dienst van God.

6. Tijdens Openbaring 1, 2 en 3.

Op de apostolische tijd volgt de periode van de kerkgeschiedenis, waarin wij thans nog leven. Men behoeft de kerkgeschiedenis maar te lezen, om te zien, dat zij een voortzetting is van de apostolische tijd en dat zij dezelfde verschijnselen toont.

Deze periode wordt ons profetisch voorgesteld in de hoofdstukken 2 en 3 van de Openbaring. Uit de Brieven weten we reeds, dat de aardse loopbaan der gemeente eindigt met haar opneming in de lucht.

7. Openbaring 4:1 tot Openbaring 19:21

Nu treedt Israël weer op de voorgrond; het wordt weer Gods werktuig in de tijd van het einde. De eindstrijd zal gestreden worden door de openbaring van de "Antichrist". Zie Openbaring 13)

De uitslag van deze strijd is natuurlijk niet twijfelachtig; het "Beest" en de "Valse Profeet" worden gegrepen en geworpen "in de poel, die brandt van vuur en sulfen."

Wie deze strijd, die nu reeds bijna 6000 jaren voortduurt, bij het licht van de Heilige Schrift overziet, moet wel tot de erkenning komen, dat satan een geniale geest is, die, hoe dikwijls ook teleurgesteld in zijn pogingen en aanvallen, telkens weer nieuwe plannen uitbroedt en uitwerkt, om de strijd maar te kunnen voortzetten.

De weg, waarlangs hij wandelt, is met ruïnes en puinhopen bedekt; want elke keer stort het gebouw, dat hij had opgetrokken, in. Hij moet steeds weer van voren af aan beginnen. Maar hij geeft het niet op. Zijn haat tegen God, de Almachtige, is zó hevig, dat zij hem telkens weer inspireert tot nieuwe pogingen en daden van verzet.

Kinderen Gods! Deze geniale geest is uw vijand; uw tegenpartij, die rondgaat als "een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden". ^{1Pet.5:8} Schat hem niet gering! En vertrouw niet op uw eigen kracht en wijsheid, maar schuil dicht bij Jezus en laat u niet uit deze schuilplaats lokken, door welk middel Satan ook tracht u daartoe over te halen.

XI. SATAN BEREIKT ZIJN DOELWIT NIET

De strijd gaat inderdaad tussen God en satan, hoewel beiden hun medestrijders hebben. De grote vraag is nu, of satan iets bereikt heeft of nog iets

bereiken zal met al zijn tegenstand. Als we de geschiedenis overzien vanaf het begin der mensheid tot op heden, dan kan niet worden ontkend, dat sa-

tan succes heeft met zijn pogingen om het mensdom ongeschikt te maken voor Gods bedoelingen. Want inderdaad stond en staat altijd het grootste deel der mensheid aan zijn zijde. Maar de vraag is niet zozeer, of hij enige schijnbare successen heeft kunnen boeken, maar of hij het in deze strijd gestelde doel zal bereiken.

Wanneer een veldheer een land wil veroveren, en hij brengt het niet verder dan het bezetten van enige steden en dorpen, dan weet hij, dat hij eigenlijk nog niets heeft bereikt. Want zolang de forten en sterkten, de belangrijkste strategische punten, niet in zijn bezit zijn, dreigt hem vanuit die punten voortdurend gevaar. Als die veroverd zijn, dan is hij pas zeker van de overwinning, en is het land in en onder zijn macht.

Zo staat de zaak van satans strijd tegen God er voor. Hij heeft enig succes in de velen, die hem volgen. Maar de forten en sterkten zijn niet in zijn bezit gekomen en zullen nooit in zijn bezit komen. Wat hij ook bereikt moge hebben, nooit is daardoor het verlossingsplan verhinderd of geschaad. Dat is juist de oorzaak van satans grote woede!

Wij zullen zien, hoe God voortdurend op zijn hoede was en elke poging van de duivel steeds heeft verijdeld.

1. Uit het oordeel van de zondvloed behield God Noach en de zijnen om door middel van hen de heilige geslachtslinie van de komende Messias voort te zetten. Gen.5:29 en 6:9; 7:1

2. Na het oordeel van de spraakverwarring verkoos God Abraham, Izaak en Jakob, die in Zijn belofte geloofden en dit door hun levenswijze bewezen. Gen.12:1-3; Heb.11:8-10

3. Wat satan ook beraamde, om het uitverkoren volk van Israël uit te roeien, God verijdelde al zijn aanslagen. Ex.1:10-12; Est.8:1-8; enz. Hoe diep het volk zich ook menigmaal aan afgoden overgaf, toch behield God Zich altijd een "overblijfsel", dat de knieën niet boog voor de Baäl, maar geloofde in het Woord, d.w.z. in de beloften Gods, door de mond der profeten gesproken. 1Kon.19:14-18; Jes.1:9; 10:21-22

4. Alle aanvallen van satan op de Heere Jezus mislukten. En juist aan het kruis, waar satan schijnbaar de overwinning behaalde, leed hij de grootste nederlaag. Deze nederlaag wordt duidelijk beschreven in Kolossenzen 2, waar we lezen, dat de Heere Jezus aan het kruis triomfeerde over de "overheden en machten" en "hen uitgetogen hebbende, heeft hij hen in het openbaar tentoongesteld." Kol.12:15 Hij heeft de machten van satan ontwaand! Het wonderbare kruis van Jezus Christus werd enerzijds de openbaring van Gods rechtvaardigheid, maar anderzijds van Gods eeuwige liefde en oneindige genade. Aan het kruis is het, dat de Heere Jezus geroepen heeft: "Het is volbracht!"

Laten we in dit verband bedenken, dat we in Genesis 2 van Gods grote plan gelezen hebben, dat hemel en aarde en al hun heir "volbracht" waren. En het

teken van Gods volbrachte werk was de rust van God op de zevende dag. Het eerste mensenpaar ging onmiddellijk in de rust van Gods volbrachte scheppingswerk in.

Helaas werd deze rust wreed verstoord door de zonde, want zonde betekent onrust.

"De goddelozen zijn als een voortgedreven zee, die kan niet rusten, en haar wateren werpen slijk en modder op. De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede." Jes.57:20, 21

De mens moet weer terugkeren in de rust van God, als hij behouden wil worden. Heb.4:1-3 Alleen Jezus kan die rust geven. Daarom riep Hij:

"Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven." Mat.11:28

Hij heeft die rust voor ons verworven. Rust kan alleen daar zijn, waar het werk volbracht is. De Heere Jezus kwam op aarde, om het aan Hem opgedragen verlossingswerk te volbrengen; namelijk om de mensheid van zonde te verlossen.

"Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, om de werken des duivels te verbreken." 1Joh.3:12

Hij was het Lam van God, dat de zonde der wereld zou wegnemen. Jes.53:1-7; Joh.1:21

Hij heeft aan het kruis de reinigingsmaking onzer zonden teweeggebracht.

Heb.1:3 Hij is de verzoening voor onze zonden geworden. 1Joh.2:1 Hij is uit de doden opgestaan en werd alzo de tweede Adam - het Hoofd van een nieuwe schepping. Ef.2:15; 2Kor.5:17

Op grond van het volbrachte werk van Jezus Christus kan de zondaar tot rust komen en door het geloof gaat hij de rust van God in.

"Er blijft dan een rust over het volk Gods; want die ingegaan is in Zijn rust, heeft zelf ook van zijn werken gerust, gelijk God van de Zijne. Laat ons dan ons benaasten, om in die rust in te gaan, opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle." Heb.4:10, 11

En door datzelfde geloof ontvangt de zondaar het eeuwige leven.

"Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: die Mijn woorden hoort en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in het oordeel, maar is uit de dood overgegaan in het leven." Joh.5:26

Hoe heerlijk is het te weten, dat het volbrachte werk van de Heere Jezus aan het kruis in het middelpunt van de strijd staat. Het kruis was de banier, waarnaar de oud-testamentische gelovigen hun blik richtten: het is vandaag nog de banier, waarheen de gelovigen van deze bedeling zien als de kracht van hun overwinning. De apostel Paulus roept uit:

"Het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus; door Wie de wereld voor mij gekruisigd is en ik voor de wereld." Gal.6:14

5. Satans strijd tegen de gemeente in de apostolische tijd was de directe aanleiding tot de heerlijkste openbaringen omtrent de Persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. Wij denken daarbij aan de geweldige Brieven van Paulus, die hij op grond van bijzondere openbaringen in de gevangenis heeft geschreven. En laten wij ook niet vergeten de heerlijke openbaring, die Johannes ontving, toen hij verbannen was op het eiland Patmos.

6. In de tijd van de kerkgeschiedenis werd het bloed der martelaren het zaad der kerk. En de aanvallen op Gods Woord hebben altijd geleid tot een nauwgezet en ijveriger on-

derzoek, waardoor meer dan ooit licht gevallen is op het "profetische Woord". En in onze dagen meer dan ooit!

7. In de antichristelijke tijd, als satans woede - omdat zijn tijd kort is - het hevigst zal zijn, ^{Op.12:12} dan wordt het hoogtepunt in het eeuwenoude conflict bereikt en verschijnt de Heere Jezus Christus om de afvallige wereld die onder aanvoering van de antichrist tegen Hem ten strijde zal trekken, te oordelen. ^{Ps.2:1-5} Het Lam zal overwinnen, want Hij is de eerste en de Laatste, het Begin en het Einde. ^{Op.1:11, 17} Satan wordt gebonden en hem wacht de duizendjarige gevangenschap in "de afgrond". ^{Op.20:1-7}

XII. BESLUIT EN OVERZICHT

1. Het kruis van Christus staat centraal

Het kruis van Christus is, zoals wij hiervoor zagen, het centrale punt in de strijd tussen God en satan. Het kruis is het middelpunt van het plan der verlossing, en dus ook het middelpunt van het grote Goddelijke plan der eeuwen. Bedenk wel, dat wij, sprekend van het kruis van Christus, natuurlijk niet de houten paal bedoelen, waaraan Hij heeft gehangen. Dat is maar al te veel gebeurd in de Roomse kerk, die alle mogelijke moeite gedaan heeft, om stukken van dat kruis te bemachtigen en ze als relikwieën te vereren. Dat is een afschuwelijke vorm van afgoderij! Neen, het kruis van Christus heeft een diepere betekenis. Paulus vestigt daarop onze aandacht in de eerste Korinthebrief. Hij spreekt daarin zowel

over "het kruis van Christus", ^{1:17} als over "het woord des kruises". ^{1:18} Hij predikt dus het kruis van Christus. Wat hij daaronder verstaat, kunnen wij lezen in 1:23: "Maar wij prediken Christus, de Gekruisigde." Paulus predikte dus niet over de houten paal, maar over Christus Zelf. Daarom verklaarde hij:

"Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Die gekruisigd." ^{1Kor.2:2}

De uitdrukking "het kruis van Christus" doelt dus inderdaad op Christus Zelf, zoals Hij met de armen uitgebreid aan het kruis hing.

Als het kruis dus het middelpunt is van het grote plan van God, dan wil dit inderdaad niet anders zeggen, dan dat Christus het grote middelpunt is

van het Goddelijk plan der eeuwen, zoals dat in de Heilige Schrift is geopenbaard.

En daarmee blijkt dan andermaal, wat wij reeds eerder aantoonde, dat Christus het middelpunt is in de Heilige Schrift.

Hij is niet alleen de Schepper, ^{Joh.1:1-3; Kol.1:16, 17, enz.} maar Hij is ook de Herschepper, door Wie God alle dingen tot Zichzelf heeft verzoend. ^{Kol.1:19, 20; Ef.1:9, 10; Heb.1:3}

God, de Vader, is de Bouwmeester en Ontwerper van het grote plan. Maar de Heere Jezus is daarvan de Uitvoerder. En daarom zien we hier het grote en onbegrijpelijke wonder, dat de Schepper Zelf kwam, om Zijn gevallen schepselen en de onder satans juk zuchtende schepping te verlossen en te brengen in de toestand, waarin zij naar Gods oorspronkelijke plan moesten komen.

2. De Bijbel is een ondeelbare eenheid

Uit wat wij tot hiertoe bestudeerd hebben is overvloedig gebleken welk een wonderbaar Boek de Bijbel is. De Bijbel is een eenheid en omvat een weloverwogen plan, dat overal samenhang en verband toont met het geheel. En hoe meer dit tot ons doordringt, des te groter wordt onze eerbied voor het Woord van God. Hoe vruchteloos zijn de pogingen van zgn. moderne theologen, om dit Woord in discrediet te brengen. Wij aanvaarden de Heilige Schrift, zoals die daar voor ons ligt en genieten van de heerlijke waarheden, die er in geopenbaard zijn. Alle pogin-

gen van de satan om de eenheid van dit Boek te verbreken, zijn tot mislukking gedoemd. Het grote plan van God, daarin geopenbaard, zit zo wijs en heerlijk sluitend in elkaar, dat er bij wijze van spreken, geen speld tussen te krijgen is. Moge het ons aansporen tot altijd diepergaand onderzoek: dan zullen wij steeds meer komen tot bewondering en aanbidding van de grote en wijze Bouwmeester Zelf.

3. Een schematisch overzicht

Tot slot willen wij trachten door enige lijnen een duidelijk overzicht te geven, van wat wij in deze brochure bestudeerd hebben van het plan van God.

De eerste lijn toont de gehele Bijbel van begin tot einde als de openbaring van het plan van God.

Op de tweede lijn zien we, hoe Genesis 1 en Openbaring 21 en 22 elkaar aanvullen en hoe het plan van God, in het begin geopenbaard, tot voltooiing komt.

De derde lijn laat zien, hoe satan het plan Gods tracht te verijdelen (Genesis 1); maar Openbaring 20 toont ons, dat satan en zonde tenietgedaan worden.

Op de vierde lijn ziet men satans strijd door de eeuwen heen, beginnend bij Genesis 4 en doorlopend tot Openbaring 19, waar de strijd wordt beslecht en satan wordt gebonden.

Het Kruis staat, God zij dank, in het midden van de strijd en is het teken van de overwinning over satan, zonde en dood.

DE BIJBEL ALS EEN GEHEEL

"Mijn Raad zal bestaan, en ik zal Mijn welbehagen doen".

(Jesaja 46 : 10).

HET PLAN GODS

Oude Testament	Nieuwe Testament
-----------------------	-------------------------

Gods werken volbracht

Genesis 2 : 1-3

Het is geschied

Openbaring 21 : 6

1.	Genesis 1. De Openbaring van het Plan.		Het Plan Gods		Op. 22
1.	2	Gen. 2. Het begin der geschiedenis van het Plan.	Het einde van de geschiedenis van van Gods Plan	Op. 21	Op. 22

*****

De bestrijding van het Plan.

Genesis.

De tegenstand mislukt.

Openbaring.

1	2	3	Genesis 3. Satan en zonde verschijnen.	Openbaring 20. Satan en zonde teniet gedaan	20	21	22
---	---	---	--	---	----	----	----

****

"Het welbehagen des Heren zal door Zijn hand gelukkig voortgaan".

Jesaja 53 : 10

Genesis

Openbaring

1	2	3	Gen. 4. De strijd vangt aan.	Openb. 19: De strijd geëindigd.	19	20	21	22
---	---	---	------------------------------	---------------------------------	----	----	----	----

De verschillende

perioden van de strijd

Gen. 4:1-7:24	Gen. 8:1-11:9	Gen. 11:10 Mal. 4:6.	De 4 Evangelien.	Openb. 1, 2, 3.	Openb. 4:1-19:21.
Het mensendom verdorven. De zondvloed.	Het mensendom in opstand tegen God. Sprakverwarring en verstrooiing.	Het volk Israël vervolgd en bedreigd met uitroeiing.	De Messias vervolgd en gekruisigd. Het kruis in het midden van de strijd.	Apostolische tijd. Vervolgen en afval van het geloof.	Antichristelijke tijd. De grote verdrukking. De strijd tegen Christus. Satan gebon-

Agenda van Ab Klein Haneveld

ALKMAAR donderdag 24 jan;
7/21 feb; 7/21 mrt; 4/18 apr;
2/16 mei; 19:45 uur;
"Delta", Oude Kanaaldijk 2;
Het boek Openbaring

EMMEN maandag 14/28 jan; 11/25
feb; 11/25 mrt; 8 apr; 6/20 mei;
19:30 uur;
Ichthuskerk, Walstraat 21;
De profet Jesaja

AMERSFOORT woensdag 16/30 jan;
13/27 feb; 13/27 mrt; 10/24 apr;
8/22 mei; 20:00 uur;
"De Neng", Engweg 7, Hoogland.
Het boek Genesis

LEERDAM zondag 2 dec; 27 jan;
24 feb; 21 apr; 19 mei; 16 jun;
10:00 uur;
Patrimonium, Jeekelstr. 40a;
De brieven aan Thessalonica

APELDOORN

12jan; 9 mrt; 11 mei; **28 sep**; 9 nov
zaterdag, 10:00 tot 16:00 uur;
Het Bolwerk, Ravelijn 55;

Nederlands Bijbelstudie Contactdag

onderwerp op 12 januari

Twee Olijftakken

LINSCHOTEN maandag 21 jan;
4/18 feb; 4/18 mrt; 1/15/29 apr;
13/27 mei; 20:00 uur;
"Bij de Tol", Nieuwe Zandweg 12;
David en zijn Huis

OLDEBROEK dinsdag 22 jan;
5/19 feb; 5/19 mrt; 2/16/30 apr;
14/28 mei; 19:45 uur;
Stationsweg 43;
Christus in de Psalmen

BEEKBERGEN zondag 17 mrt;
26 mei; 29 sep; 8 dec;
10:30 uur, "De Hooge Weye"
Dorpsstraat 28-36

OLDEBROEK zondag 13/27 jan;
10/24 feb; 10 mrt; 7/21 apr; 5 mei;
17:00 uur;
LHNO gebouw; Van Sytzamalaan 3

BEVERWIJK zondag 3 feb; 5 mei;
9 jun;
10:00 uur; B.H.K.-gebouw,
Groenelaan 74

URK dinsdag 15/29 jan; 12/26 feb;
12/26 mrt; 9/23 apr; 7/21 mei;
19:30 uur; Marsdiep 1 a,
Het boek Exodus

DRACHTEN donderdag 17/31 jan;
14/28 feb; 14/28 mrt; 11/25 apr;
20:00 uur; Rode Kruis gebouw,
Omloop 42;
De brief van Judas

URK zondag 20 jan; 17 feb; 17 mrt;
14 apr; 12 mei; 17:00 uur;
Rode Kruisgebouw, Wijk 8-2;
De zondeva en verder

Heilsgeschiedenis

Het is een begrip waarmee ik ben opgegroeid. Maar mijn Korte Christelijke Encyclopaedie kent het woord niet. Noch ook mijn Algemene Bijbelse Encyclopaedie of mijn Encyclopedie van het Protestantisme. Slechts mijn Bijbelse Encyclopedie (4-de druk, Kok, Kampen, 1982) kent het als trefwoord, maar vermeldt slechts: zie Bijbelse Geschiedenis. En daarmee is het weer zoek. De "Dikke Van Dale" kent het wel, en meldt: 'de geschiedenis van de verlossing van de mens uit de zonde door de Heiland'.

Waar men de Bijbel heeft bestempeld als religieus boek, wordt die slechts beschouwd als een verzameling wetten of ten minste aanbevelingen voor het dagelijks leven van de mens. Met wellicht enige hoop op een beter bestaan in het hiernamaals. Wat dat ook wezen moge. Dat de Schepper Zichzelf bekendmaakt in Zijn Woord en in de geschiedenis der wereld en der mensheid, lijkt totaal vergeten te zijn. Toch spreekt de Schrift van een Goddelijk voornemen, dat Hij in de loop der eeuwen uitwerkt. Een plan van "vóór de grondlegging der wereld". Een plan, dat niet primair tot doel heeft 'de verlossing van de mens', maar de heerlijkheid van God. En daarin mogen wij door genade betrokken zijn. Te komen tot meerdere kennis van dat plan, is het doel van onze komende conferentie in Wuppertal. Maar natuurlijk ook van de a.s. Contactdag in Apeldoorn op 12 januari. Allen hartelijk welkom!

Ab Klein Haneveld

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

Uit de statuten: "De Stichting Nederlands Bijbelstudie Centrum stelt zich ten doel de kennis van de inhoud van de Bijbel, die zij beschouwt als Gods Woord, te verspreiden. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door getuigenis in woord en geschrift." In de praktijk wordt dit o.a. gedaan door het houden van bijbel-studie-avonden, tentcampagnes, contactdagen, collegedagen en conferenties, studiereizen; de uitgave van de lezingen op audio-cd's en cassettes; de uitgave van brochures en deze circulaire. *Financieel is het Nederlands Bijbelstudie Centrum afhankelijk van vrijwillige bijdragen.*

Correspondentieadres

Benny Goodmanstraat 40
1311 RA Almere
telefoon (036) 53 62 976
www.bijbelstudie.nl
info@bijbelstudie.nl

Giften

NL03 INGB 0005 5676 69
NL88 RABO 0308 7470 46
ten name van

Nederlands Bijbelstudie Centrum

Giften voor de tentevangelisatie

NL87 RABO 0103 5810 06
ten name van
N.B.C. Evangelisatie

**Beide stichtingen hebben een
ANBI goedkeuring**